

2023/2001(INI)

16.11.2023

ARVAMUS

Esitaja: põllumajanduse ja maaelu arengu komisjon

Saaja: rahvusvahelise kaubanduse komisjon

ELi-Kanada laiaulatusliku majandus- ja kaubanduslepingu rakendamise kohta
(2023/2001(INI))

Arvamuse koostaja: Paolo De Castro

PA_NonLeg

ETTEPANEKUD

Põllumajanduse ja maaelu arengu komisjon palub vastutaval rahvusvahelise kaubanduse komisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

- A. arvestades, et ELi ja Kanada laiaulatuslik majandus- ja kaubandusleping (CETA)¹ on kaasavam ja kestlikum kui enamik allkirjastatud kaubanduslepingutest, tuues kaasa kaubavoogude märkimisväärse suurenemise ja positiivsed suundumused kahe poole koostöös; arvestades, et see võimaldab juurdepääsu uutele turgudele, suurendab tarbijate valikuvõimalusi ja investeerimisvõimalusi ning tagab samal ajal nii Kanadas kui ka ELis kõrgete standardite ja nõuete järgimise, minimeerides tarbetuid kaubandustõkkeid ja tagades reguleerimisõiguse õiguspäraste avaliku poliitika eesmärkide saavutamiseks;
- B. arvestades, et Venemaa agressioonisõda Ukraina vastu on näidanud vajadust mitmekesistada kaubanduslepinguid, vähendada sõltuvust piiratud arvu kaubanduspartnerite impordist ja ekspordist, samuti seda, kui oluline on sõlmida kaubanduslepinguid sarnaselt meelestatud partneritega;
- C. arvestades, et mitu liikmesriiki ei ole lepingut ikka veel ratifitseerinud, kuigi see jõustus kuus aastat tagasi;
 1. rõhutab, et ELi ja Kanada kahepoolne toidu- ja põllumajandustoodetega kauplemine on märkimisväärselt suurenenud ning alates CETA ajutise kohaldamise algusest on ELi põllumajandustoodete eksport Kanadasse kasvanud 62 % ja nende toodete import Kanadast ELi 52 %; märgib, et see on toonud märkimisväärselt kasu mõlema poole tootjatele ja eksportijatele ning on aidanud kaasa ka töökohtade loomisele; väljendab heameelt selle üle, et Kanadasse eksportivate liidu mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate arv on tähelepanuväärselt kasvanud ning eksporditud toodete väärtus suurenenud, märkides, et leping teenib seega ulatuslikult nende huve;
 2. rõhutab, et nii nagu kõigi muude ELi kaubanduslepingute rakendamisel tuleb ka CETA rakendamisel võtta asjakohaselt arvesse kestlikku põllumajanduslikku tootmist, vastastikkust ning kõrgete standardite, eelkõige sanitaar-, fütosanitaar ja veterinaarstandardite ning asjakohaste kontrollide säilitamist ning nende standardite vastastikuse järgimise seiret;
 3. võtab arvesse, et kliimakriis mõjutab märkimisväärselt nii põllumajandussektorit kui ka põllumajandustoodetega kauplemist, samal ajal kui nende osa kliimakriisi põhjustamises on vaid osaline; rõhutab tulemusliku koostöö tähtsust liidu ja Kanada põllumajandussektorite vahel, et aidata kaasa kliimamuutuste leevendamisele, heitkoguste vähendamisele ja keskkonnakaitsele, sealhulgas uuenduslike põllumajandustavade alase teabevahetuse kaudu;
 4. rõhutab geograafiliste tähiste süsteemi kui lepingu keskse osa tunnustamise tähtsust; rõhutab vajadust tagada ELi õiguste omajate jaoks Kanadas veelgi tulemuslikum

¹ Laiaulatuslik majandus- ja kaubandusleping (CETA) ühelt poolt Kanada ning teiselt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide vahel (ELT L 11, 14.1.2017, lk 23).

geograafiliste tähiste kaitse, muu hulgas teavitades sidusrühmi ametlike kanalite kaudu paremini CETA geograafiliste tähistega seotud kohustustest, eelkõige geograafiliste tähiste kaitse korra ja selle täitmise tagamisest, ning hõlbustades haldusmenetlusi, et ELi geograafiliste tähiste õiguste omajad saaksid kiiresti suhelda vastutavate Kanada ametiasutustega ja taotleda heastamist; väljendab heameelt Kanada võetud kohustuse üle seda teha, esitades komisjonile loetelu Kanadas iga CETA geograafilise tähise eest vastutavatest asutustest; rõhutab vajadust tagada kaitstud geograafilise tähisega hõlmatud nimetuse tõlkimisel piisav kaitsetase ning kaaluda geograafilise tähisega toodete loetelu laiendamist, et tagada nende asjakohane kaitse ja tunnustamine mõlemal turul; palub komisjonil Kanadaga peetavas kahepoolses dialoogis korrata, kui tähtis on jälgida nende kasutajate loetelu, kellel on eelnevalt saadud õigus kasutada teatavaid CETA alusel kaitstud nimetusi, samuti jälgida edusamme varasemalt kehtinud õiguste kohaldamise klausli rakendamisel ning anda tulemustest Euroopa Parlamendile ja nõukogule korrapäraselt aru;

5. tunnistab, et ELi veini, piiritusjookide ja õlle Kanada-suunalise ekspordi 18 % kasv 2021. aastal oli ELi tootjate jaoks soodne areng; kordab, kui oluline on kiiresti muuta 2003. aasta veini- ja piiritusjookidega kauplemise lepingu² lisasid, et oleks võimalik lisada teatavad geograafilised tähised liikmesriikidest, kes ühinesid liiduga pärast 2003. aastat; märgib murelikult, et ELi eksport on võrreldes kodumaiste tarnijatega ja osaliselt ka kolmandatest riikidest pärit importijatega jätkuvalt ebasoodsas konkurentsiolukorras; rõhutab, et Kanada ametiasutused peavad võtma lisakohustusi, et piisavalt reguleerida meetmeid ja tagada nende täitmine, nii et Kanadas kaotataks diskrimineerivad tavad – nagu erinevad maksumäärad, juurdehindlus või meetmed, millega piiratakse ELi tootjatel teha otsetarneid, piirates peamiselt provintsi tasandil ELi veinide ja piiritusjookide turulepääsu –, et tagada Kanada rahvusvaheliste kohustuste täielik täitmine ning eelkõige selleks, et viia oma lähenemisviisid kooskõlla võrdse kohtlemise põhimõttega;
6. väljendab heameelt edusammude üle, mida on tehtud enamiku liidu ja Kanada vaheliste põllumajandustoodetega kauplemise tollimaksude kaotamisel, ning tariifikvootide kasutamise arengu üle; märgib, et kuigi Kanada kehtiva tariifikvootide haldamise süsteemi eesmärk on pakkuda turu reguleerimise kaudu oma piimatootjatele õiglaseid hindu, kahjustab see ELi piimatootjate konkurentsivõimet, sealhulgas takistades turuosadel põhineva jaotamise kaudu uute turuletulijate juurdepääsu; nõuab tungivalt, et komisjon teeks jätkuvalt tööd Kanada ametiasutustega ning muudaks Kanada tariifikvootide süsteemi toimimise üle tehtava järelevalve läbipaistvamaks, eelkõige kogudes Kanada ametiasutustelt ametlikke andmeid eraldamise väärkasutamise kohta; rõhutab, kui oluline on teha rohkem pingutusi allesjäänud mittetariifsete kaubandustõkete kõrvaldamiseks;
7. peab kahetsusväärseks, et CETAs ei kohaldata üldiselt piirkondadeks jaotamise põhimõtet ning et selles peetakse ELi üheks loomakasvatuspriirkonnaks, kuid mitte puu- ja köögiviljakasvatuse piirkonnaks, mis tähendab, et iga liikmesriik peab iga toote ekspordinõuete üle eraldi läbirääkimisi pidama ja neis kokku leppima; nõuab, et see puudus ELi-Kanada ühise korralduskomitee raames võimalikult kiiresti kõrvaldataks;

² Leping Euroopa Ühenduse ja Kanada vahel veinide ja piiritusjookidega kauplemise kohta, ELT L 35, 6.2.2004, lk 3.

8. tuletab meelde, et ELi kaubanduspoliitikal ja CETA-l on äärepoolseimatele piirkondadele suur majanduslik mõju, ning rõhutab seetõttu vajadust kaitsta nende piirkondade huve tulevastel läbirääkimistel või lepingu võimalikul läbivaatamisel;
9. on seisukohal, et osa ELi toodetele eraldatud tariifikvootidest tuleks majanduslikku tegelikkust silmas pidades eraldada äärepoolseimates piirkondades registreeritud ettevõtjatele; rõhutab, et nende piirkondade ettevõtjate diferentseeritud kohtlemine on oluline, et tagada ettevõtjate konkurentsivõime ning tariifide ja tariifikvootide õiglane eraldamine kaubandusagentide vahel, vältides kasu koondumist väikesele arvule ettevõtjatele;
10. märgib murega, et aastatel 2017–2022 suurenes ELi väetiste import Kanadast 225 %, mis on vastuolus ELi eesmärgiga saavutada väetisetoodete sõltumatus ja parandada mulla seisundit;
11. kutsub lepingupooli üles tagama väikepõllumajandustootjate ja tarbijate parema integreerimise sisenõuanderühmadesse, kui neid rühmi hakatakse uuendama;
12. väljendab heameelt ELi ja Kanada dialoogi raames elluviidava mitme ühisalgatuse üle, milles käsitletakse kestlikkust, keskkonnahoidlikkust ja kliimameetmeid põllumajanduses; rõhutab, kui oluline on leppida kokku siduvates ja jõustatavates kokkulepetes, suurendada teadmiste ja oskusteabe vahetamist ning parimate tavade jagamist põllumajanduse tootlikkuse, mahepõllumajanduse, loomade heaolu, CO₂ sidumise, mulla seisundi, kestlike põllumajandustavade ja looduskeskkonna kaitse valdkonnas kooskõlas ELi kestlikkuse ja kliimaeesmärkidega; kutsub komisjoni üles jätkama neid vahetusi ja tugevdama pikaajalist koostööd Kanada ametiasutustega, et ühtlustada ja ajakohastada põllumajandus-, kliima- ja keskkonnapoliitika rakendamise standardeid, ning uurima dialoogi ajakohastamise võimalust, eelkõige Euroopa rohelisest kokkuleppest ja strateegiast „Talustaldrikule“ tulenevate kestlikkusalaste pingutuste kontekstis; väljendab heameelt Kanada põllumajanduse ja põllumajandusliku toidutööstuse algatuse üle algatada sidusrühmadega konsulteerimine, et töötada välja kestlik põllumajandusstrateegia, et parandada sektori pikaajalist keskkonnatoimet, toetades samal ajal põllumajandustootjate elatusvahendeid; kutsub komisjoni üles jätkama käimasolevat loomade heaolu käsitlevat dialoogi CETA regulatiivse koostöö foorumi raames;
13. kutsub komisjoni üles hõlbustama Kanada ametiasutustega jätkuvat koostööd, mille eesmärk on pöörata CETAs rohkem tähelepanu loomade heaolu standardite kaitsemeetmetele ning hinnata, kas tulevikus on võimalik kehtestada selles valdkonnas peegelklausleid, et tagada loomade heaolu standardite samaväärsus ning seeläbi võrdsed tingimused ELi ja imporditud loomsete toodete vahel;
14. väljendab heameelt selle üle, et loa saanud liikmesriikidest pärit värskete kodulindude ekspordiks võeti 2011. aastal kasutusele ühtlustatud ELi ekspordisertifikaat; kutsub komisjoni üles jätkama edusamme töödeldud liha ning lamba- ja kitseliha sarnaste sertifikaatide vallas, suurendades samal ajal pingutusi lihatoodete tugevamate jälgitavussüsteemide tagamiseks; kutsub komisjoni üles tegema korralduskomitee raames ja koostöös Kanada ametiasutuste ja liikmesriikidega edusamme ülejäänud lihakontrollisüsteemide tunnustamisel, et ülejäänud liikmesriigid saaksid liha Kanadasse

eksportida;

15. märgib, et mõlemad pooled peaksid võtma kohustuse edendada ja hõlbustada vastastikust turulepääsu, eelkõige veiseliha puhul, tagades seeläbi turu mitmekesistamise ja alternatiivid traditsioonilistele Aasia turgudele, pakkudes samal ajal tootjatele rohkem võimalusi;
16. kutsub komisjoni üles vältima ettevaatuspõhimõtte nõrgenemist, kuna see on aluslepingutes sätestatud Euroopa Liidu aluspõhimõtte ning Euroopa põllumajandustootjate ja kodanike kaitse tagaja; rõhutab, kui tähtis on edendada ettevaatuspõhimõtet kaubanduse kõigis aspektides ja tagada selle kohaldamine, vältides samal ajal põhjendamatuid kaubandustõkkeid.

**LISA: ÜKSUSED VÕI ISIKUD,
KELLELT ARVAMUSE KOOSTAJA SAI SISENDMATERJALI**

Arvamuse koostaja Paolo De Castro kinnitab oma ainuvastutusel, et ei saanud mingit sisendmaterjali üksuselt või isikult, kes tuleks kodukorra I lisa artikli 8 kohaselt käesolevas lisas ära märkida.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA NÕUANDVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	16.11.2023
Lõpphääletuse tulemus	+: 26 -: 6 0: 3
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Mazaly Aguilar, Clara Aguilera, Atidzhe Alieva-Veli, Benoît Biteau, Franc Bogovič, Daniel Buda, Isabel Carvalhais, Asger Christensen, Dacian Cioloș, Paolo De Castro, Jérémy Decerle, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Luke Ming Flanagan, Dino Giarrusso, Martin Häusling, Martin Hlaváček, Krzysztof Jurgiel, Jarosław Kalinowski, Camilla Laureti, Gilles Lebreton, Norbert Lins, Marlene Mortler, Juozas Olekas, Bert-Jan Ruissen, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Sarah Wiener
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Asim Ademov, Ladislav Ilčić, Cristina Maestre Martín De Almagro, Dan-Ștefan Motreanu
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)	Adrian-DraGoș Benea, Lydie Massard, Ville Niinistö

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

26	+
ECR	Mazaly Aguilar, Ladislav Ilčić, Krzysztof Jurgiel
ID	Gilles Lebreton
NI	Dino Giarrusso
PPE	Asim Ademov, Franc Bogovič, Daniel Buda, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Jarosław Kalinowski, Norbert Lins, Marlene Mortler, Dan-Ștefan Motreanu, Petri Sarvamaa
Renew	Atidzhe Alieva-Veli, Asger Christensen, Dacian Cioloș, Martin Hlaváček
S&D	Clara Aguilera, Adrian-Dragoș Benea, Isabel Carvalhais, Paolo De Castro, Camilla Laureti, Cristina Maestre Martín De Almagro, Juozas Olekas

6	-
The Left	Luke Ming Flanagan
Verts/ALE	Benoît Biteau, Martin Häusling, Lydie Massard, Ville Niinistö, Sarah Wiener

3	0
ECR	Bert-Jan Ruissen
PPE	Anne Sander
Renew	Jérémy Decerle

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu